

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 01-06-2017

SDS version: 1.1

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

---

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: FR Opvask m/citron
Produkt-nr.: 1290

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes
Anbefalede anvendelser: Koncentreret opvaskemiddel til manuel brug.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:

FR Kemi ApS
Tåstrupvej 36
DK-4300 Holbæk
tlf.: +45 59 43 55 03
fax: +45 59 43 56 05
www.fr-kemi.dk

Kontaktperson og mail:

Brian Rosendahl, fr-kemi@fr-kemi.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:

mediator A/S, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: KN

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

CLP (1272/2008): Skin Irrit. 2; H315, Eye Dam. 1; H318.

Ordlyd af H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

Signalord:

Fare

Forårsager hudirritation. (H315)

Forårsager alvorlig øjenskade. (H318)

Bær beskyttelseshandsker/øjebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse. (P280)

VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.

(P305+P351+P338+P310)

2.3. Andre farer

-

Anden mærkning:

-

Andet

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer / Blandinger

Indholdsstof	Index-nr. / REACH Reg. nr.	CAS/EF-nr.	CLP-klassificering	w/w %	Note
Sodium lauryl ether sulfat	-	9004-82-4 / -	Skin Irrit. 2; H315, Eye Dam. 1; H318, Aquatic Chronic 3; H412	5-10	-
Sodium lauryl sulfat	-	151-21-3 / 205-788-1	Acute Tox. 4; H302, Skin Irrit. 2; H315, Eye Dam. 1; H318, Aquatic Chronic 3; H412	1-5	-
Alkylpolyglycoside C10-16	- / 01-2119489418-23	110615-47-9 / 600-975-8	Eye Dam. 1; H318	<3	-
Alkylpolyglycoside C10-16	- / 01-21119488530-36	68515-73-1 / 500-220-1	Eye Dam. 1; H318	<3	-

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:	Søg frisk luft. Hold den tilskadekomne under opsyn. Søg læge ved ubehag.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg læge ved ubehag.
Hud:	Fjern forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved ubehag.
Øjne:	Spil øjet godt op, fjern eventuelle kontaktlinser og skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) og søg omgående læge. Fortsæt skylningen til lægen overtager behandlingen.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Irritative virkninger: Produktet indeholder stoffer som er lokalirriterende ved hud/øjnekontakt eller ved indånding. Kontakt med lokalirriterende stoffer kan resultere i, at kontaktområdet bliver mere udsat for optag af skadelige stoffer som fx allergener. Forårsager alvorlig øjenskade.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Omgivende ild: Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Produktet er ikke umiddelbart antændeligt. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. Ved brand spaltes produktet og farlige luftarter så som CO_x kan dannes. Udsættes man for nedbrydningsprodukter, kan det give helbredsskader.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Hvis der er risiko for udsættelse for dampe og røggasser, skal der bæres luftforsynet åndedrætsværn.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Brug personlige værnemidler – se pkt. 8. Undgå kontakt med hud og øjne.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Undgå at udlede større mængder koncentreret spild og rester til kloak.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Se pkt. 13 for bortskaffelse.

6.4. Henvielse til andre punkter

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Se under pkt. 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Produktet bør opbevares forsvarligt og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign.

Bør opbevares i tæt tillukket originalemballage. Opbevares frostfrit.

7.3. Særlige anvendelser

Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier ifølge bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer: Ingen.

DNEL/PNEC-værdier:

DNEL – Natriumdodecylbenzensulfonat:

Dermal	Short term	Systemic effects	Workers	80 mg/kg bw/day
Inhalation	Short term	Systemic effects	Workers	52 mg/m ³
Dermal	Short term	Local effects	Workers	1.57 mg/cm ²
Inhalation	Short term	Local effects	Workers	52 mg/m ³
Dermal	Long Term	Systemic effects	Workers	57.2 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	Workers	52 mg/m ³
Dermal	Long Term	Local effects	Workers	1.57 mg/cm ²
Inhalation	Long Term	Local effects	Workers	52 mg/m ³
Oral	Short term	Systemic effects	General population	13 mg/kg bw/day
Dermal	Short term	Systemic effects	General population	40 mg/kg bw/day
Inhalation	Short term	Systemic effects	General population	26 mg/m ³
Dermal	Short term	Local effects	General population	787 µg/cm ²
Inhalation	Short term	Local effects	General population	26 mg/m ³
Oral	Long Term	Systemic effects	General population	13 mg/kg bw/day
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population	28.6 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	General population	26 mg/m ³
Dermal	Long Term	Local effects	General population	787 µg/cm ²
Inhalation	Long Term	Local effects	General population	26 mg/m ³

PNEC- Natriumdodecylbenzensulfonat:

Water	Fresh	693 µg/L
Water	Marine	1 mg/L
Water	Intermittent releases	654 µg/L
Soil	-	25 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol

Der findes ikke et eksponeringsscenarie til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Brug værnemidler som angivet nedenfor ved arbejde med produktet.

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Personlige værnemidler:

Indånding:	Ikke påkrævet.
Hænder:	Brug beskyttelseshandsker af nitrilgummi.
Øjne:	Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm.
Hud og krop:	Særligt arbejdstøj bør anvendes.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdæmningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om muligt spildbakker under arbejdet.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende:	Flydende
Lugt:	-
Lugttærskel:	-
pH:	10,7
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	-
Flammepunkt (°C):	-
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%):	-
Damptryk (Pa):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde (g/cm ³):	-
Opløselighed:	Opløselig i vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand:	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Viskositet:	-
Eksplorative egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

Opløselig i fedt:	-
Overfladespænding (mN/m, 25 °C):	-

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ingen data.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen særlige.

10.4. Forhold, der skal undgås

Ingen særlige.

10.5. Materialer, der skal undgås

Stærke syrer, stærke baser, stærke oxidationsmidler og stærke reduktionsmidler.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen ved de anbefalede opbevaringsforhold.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Substans	Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
Natriumdodecylbenzensulfonat	Oral	Rat	LD50	500 - 2000 mg/kg bw
Natriumdodecylbenzensulfonat	Inhalation	Rat	LC50 / 4 h	310 mg/m ³ air
Natriumdodecylbenzensulfonat	Dermal	Rat	LD50	2000 mg/kg bw

Symptomer:

Indånding: Indånding af dampe kan virke irriterende på de øvre luftveje.

Indtagelse: Indtagelse kan give ubehag.

Hudkontakt: Virker irriterende på huden - kan medføre rødme.

Øjenkontakt: Kan fremkalde dybe ætsninger, smerter, tåreflåd og kramper i øjenlågene. Risiko for alvorlig øjenskade med synstab.

Langtidsvirkninger:

Ingen kendte.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
Natriumdodecylbenzensulfonat	96 h	Fish	EC50	1.67 mg/L
Natriumdodecylbenzensulfonat	48 h	Daphnia	EC50	2.5 - 9.5 mg/L
Natriumdodecylbenzensulfonat	96 h	Algae	EC50	21 - 65.4 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
Natriumdodecylbenzensulfonat	Ja	OECD Guideline 301 E	> 75 % after 11 days

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
Natriumdodecylbenzensulfonat	Nej	1,96 - <3	-

12.4. Mobilitet i jord

-

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

12.6. Andre negative virkninger

Ingen.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet er ikke farligt affald i henhold til Affaldsbekendtgørelsen. Det anbefales, at spild og affald bortskaffes via den kommunale affaldsordning med nedenstående specifikationer.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
H	20 01 30	Detergenter, bortset fra affald henhørende under 20 01 29

Særlig mærkning:

-

Forurenet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er ikke omfattet af reglerne om transport af farligt gods på vej og sø i henhold til ADR og IMDG.
14.1 -14.4.

-

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Krav om arbejdspladsbrugsanvisning, da produktet indeholder ≥ 1 % af et stof, som er klassificeret som sundhedsfarligt eller miljøfarligt efter Miljøministeriets regler.

Anvendelsesbegrænsninger:

Udarbejdet på baggrund af EU forordning 1907/2006 (REACH)

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bekendtgørelse nr. 239 af 06/04/2005 om unges arbejde).

Krav om særlig uddannelse:

-

Anden mærkning:

Deklaration i henhold til EU Forordning nr. 648/2004:

5% eller derover, men under 15% anioniske overfladeaktive stoffer. Parfume.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:

Kilder:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre, med senere ændringer.

Bekendtgørelse om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser) - BEK nr. 1793 af 18/12/2015.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1369 af 25. november 2015 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 115 af 26. januar 2017 af lov om kemikalier.

Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører m.v. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø - BEK nr. 1794 af 18/12/2015.

Bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald, med senere ændringer.

EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).

EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.

EU forordning nr. 276/2010.

ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H-sætninger omtalt i punkt 2+3:

H302 - Farlig ved indtagelse.

H315 - Forårsager hudirritation.

H318 - Forårsager alvorlig øjenskade.

H319 - Forårsager alvorlig øjenirritation.

Andet

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i punkt 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

1-16 – Opdatering til CLP.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:

1.0 (31-05-2012).
